

• NARODNI DOM MARIBOR •

Festival Maribor

festivalmaribor.si

MOĆ
GLASBE /
STRAST
SRCA

19.

september 2019, ob 19.30 / 19 September 2019, 7:30 pm

Dvorana Union, Maribor / Union Hall, Maribor

Zaključni koncert: **NI MEJA, NI NASPROTIJ** **Closing Concert:** **NO BORDERS, NO OPPOSITES** **NO BORDERS ORCHESTRA**

Premil Petrović,
dirigent / Conductor

Draško Adžić (Srbija / Serbia): *B Matinee*

Drinor Zymberi (Kosovo): *Trans / Trance*

Arvo Pärt: *Bratje / Fratres*

Davor Branimir Vincze (Hrvaška / Croatia): *Temnica / Dark Room*

Samuel Barber: *Adagio za godala / Adagio for Strings*

Darija Andovska (Severna Makedonija / North Macedonia):
FairVent

Danijel Žontar (Bosna in Hercegovina / Bosnia and Herzegovina):
Afterparty

Koncert traja pribl. 90 minut in je brez odmora.

adnja desetletja so v tehnološkem in družbenem pogledu v znamenju digitalizacije. Ta je z veliko nogo vstopila tudi v svet glasbe, kar je prineslo spremembe predvsem v elektroakustični glasbi. Za številne postopke rezanja, ponavljanja in filtriranja, ki so jih prej skladatelji in tonski inženirji mukotrpno pripravljali analogno, računalnik zdaj poskrbi v nekaj sekundah; zadostuje celo zgolj telefon. Še bolj kot svet klasične glasbe se je novih tehnologij oprijel svet popularne glasbe, in sicer predvsem zato, ker so izredno praktične in omogočajo hitro izdelavo glasbe brez pretiranega glasbenega predznanja. Danes podobna tehnologija obvladuje oba spektra glasbe, tako umetniškega kot popularnega: osrednji skladateljev pripomoček ni več klavir, temveč računalnik, programerske spretnosti so pomembnejše kot znanje fotografije.

Prav takšen preplet poskušajo s svojim programom ujeti glasbeniki in skladatelji nočnjega koncerta, na katerem se bo sodobna klasična glasba družila s klubsko kulturo. Pet skladateljev z Balkana je prav za to priložnost napisalo pet novih skladb, ki jih je navdihnil razvpliti berlinski klub Berghain. Prestopanje mej med umetniškim in klubskim metaforično odslikava tudi drugo združevanje: pred tridesetimi leti se je v Berlinu začel podirati zid, ki je mesto rezal na dva dela.

Srbski skladatelj **Draško Adžić** (1979) je doktoriral iz kompozicije na Fakulteti za glasbo v Beogradu, kjer je trenutno zaposlen kot izredni profesor. Njegovo glasbo so izvajali na številnih prestižnih festivalih (Berlinale, Gaudeamus Muziekweek, Prague Quadrennial, Biennale Zagreb), pogosto pa piše tudi glasbo za gledališče, film in televizijo. Skladatelj klub Berghain razume kot sodobno obliko Mannove čarobne gore ali delfskega preročišča: v njem pride do izraza »človeško, vse preveč človeško« (F. Nietzsche), primordialna naravna sila. Glasba Berghaina je zato blizu ritualni glasbi. Adžić je prepričan, da ima ponavljajoča se plesna glasba moč, da posameznika prestavlja v bližino transcendence, prerajajočega se bistva.

Kosovski skladatelj **Drinor Zymberi** (1987) prihaja iz Peća. Zmagal je na mednarodnem kompozicijskem tekmovanju Sinfonietta per Sinfonietta ter štirikrat na skladateljskem tekmovanju Niketë Dardani v Prištini. Njegov glavni cilj ob komponiranju skladbe *Trans* je bil ujeti zvoke in jih organizirati tako, da se bo poslušalec približal občutku ekstaze.

Hrvaški skladatelj **Davor Branimir Vincze** (1983) je študiral kompozicijo v Gradcu in Stuttgartu, kasneje pa se je iz elektronske glasbe izpopolnjeval v Parizu na ustanovi IRCAM. Njegove skladbe so že izvajali vrhunski ansamblji za sodobno glasbo (Klangforum, Ensemble Modern, Ensemble Intercontemporain). Je pobudnik festivala za sodobno glasbo Novalis na Hrvaškem in trenutno pripravlja doktorat iz kompozicije pri slavnem skladatelju Brianu Ferneyhoughu na Univerzi Stanford. Vincze

je prepričan, da njegovo lastno ustvarjanje in glasbo iz Berghaina druži fascinacija s tehniko in kulturno apropiacijo. V skladbi *Temnica* je uporabil tehniko mikrolaža, s pomočjo katere skladbe fragmentira v majhne koščke, ki jih nato premeša, da bi ustvaril nove geste in fraze. Na ta način na novo kontekstualizira glasbo drugih, kar pa je po svoje podobno tehniki DJ-jev.

Danijel Žontar (1979) je študiral kompozicijo in dirigiranje na Glasbeni akademiji v Sarajevu. Leta 2012 je postal direktor Opere Narodnega gledališča v Sarajevu. Deluje kot dirigent in skladatelj gledališke glasbe. O svoji skladbi *Afterparty* je zapisal le nekaj verzov, v katerih namiguje na asketsko estetiko, repetitivno introspekcijo, statično harmonijo in nesemantičnost techno glasbe. To so elementi, ki so ga vodili pri ustvarjanju skladbe.

Podobno poetično razkriva bistvo svojega dela makedonska skladateljica **Darija Andovska** (1978), ki poudarja pomen pulza. V sebi ga nosimo od pradavnine, zaznamuje katarzični ritual in razpetost med Erosom in Tanatosom. Andovska je izredna profesorica na Fakulteti za glasbo in gledališke umetnosti v Skopju in je za svoje delo prejela več uglednih mednarodnih nagrad.

Med dela mladih skladateljev, ki jih navdihuje klubska scena, so vloženi intermezzi znanih klasičnih skladb, ki močan ritmični pulz zamenjujejo z meditativno mirnostjo. Sodobni estonski skladatelj **Arvo Pärt** (1935) je prehodil značilno pot od poudarjenega modernizma k umirjenosti postmoderne. Najpomembnejši skladateljski prelom je napravil sredi sedemdesetih let, ko se je odvrnil od kolažne tehnike in se pričel zgledovati po srednjeveški in renesančni glasbi. Njegov izraz je postal bolj asketski in kontemplativen in mu je prislužil naziv religioznega minimalista. Med najpomembnejša dela iz tega prelomnega obdobja spada skladba *Bratje* iz leta 1977, ki jo je Pärt napisal za estonski ansambel za staro glasbo. Zanjo je značilen kvintni pedal, nad katerim se devetkrat ponovi ista tema, le da so njeni nastopi vsakič za terco nižje. Napetost skladbe tako izvira prav iz različnih tonalnih napetosti.

Ameriški skladatelj **Samuel Barber** (1910–1981) je *Godalni kvartet, op. 11* pisal kot mladi skladatelj v času svojega popotovanja po Italiji in Avstriji. Konec septembra 1936 je Orlandu Colu, violončelistu Godalnega kvarteta Curtis, sporočil, da napreduje s kvartetom in da je pravkar končal počasni stavek, ki bo »pravi zadetek«. In skladatelj se ni motil: skladba danes velja za eno najznamenitejših del kakega ameriškega skladatelja; nenazadnje je zaslovela kot komemorativna glasba na pogrebih velikih ameriških državnikov (F. D. Roosevelt, J. F. Kennedy). V analitičnem pogledu ne gre za zapleteno delo, glavno idejo namreč predstavlja melodija, ki se pomika v postopih, medtem ko se le počasi spreminjajo zadržani akordi. Njena prava moč leži v počasnem stopnjevanju, ki doseže klimaks v visoki legi godalnih

inštrumentov malo pred koncem, da bi se glasbeni tok nato resignirano pomiril. Skladatelj je kasneje pripravil tudi verzijo za godalni orkester, ki jo je krstil slavni dirigent Arturo Toscanini.

Gregor Pompe

NO BORDERS ORCHESTRA

Želja po prvem čezmejnem regionalnem profesionalnem simfoničnem orkestru na področju nekdanje Jugoslavije je porodila No Borders Orchestra – projekt, ki vabi k novi obliki komuniciranja. No Borders Orchestra, Orkester brez meja, je simfonični ansambel, v katerem so se zbrali izvrstni glasbeniki iz republik nekdanje skupne države s skupnim ciljem: ustvariti povsem novo koncertno izkušnjo, ki z močjo pobotanja in ustvarjalnega sodelovanja spodbuja pozitivno spremembo. No Borders Orchestra podpira povezljivost, medkulturnost, demokratičnost in odprtost, je torej platforma za preseganje nacionalizma, rasizma, ksenofobije, homofobije in krvavega izročila Balkana. No Borders Orchestra se sprašuje: »Kaj je umetniški in družbeni pomen simfoničnega orkestra v 21. stoletju?« in ponuja možne odgovore s svojimi dejavnostmi.

Več o No Borders Orchestra lahko preberete v programske knjižici Festivala Maribor 2019, na naši spletni strani ali na:

www.nobordersorchestra.org

No Borders Orchestra emerged from a desire to create an excellent regional professional symphony orchestra within the territories of the former Yugoslavia. It brings together some of the best musicians from the republics of the formerly unified country in a common goal to create a new kind of concert experience that encourages positive change through the power of reconciliation and creative collaboration. By engaging communities to become more inclusive, intercultural, democratic and open, NBO serves as a platform for overcoming nationalism, racism, xenophobia, homophobia and the bloody legacy of the past in the Western Balkan region and beyond. NBO asks the question: »What is the artistic and social significance of a symphony orchestra in the twenty-first century?« Their activities offer some possible answers.

More about No Borders Orchestra can be found in the Festival Maribor 2019 programme booklet, as well as on our website and at:

www.nobordersorchestra.org

PREMIL PETROVIĆ

Premil Petrović je utemeljitelj, glavni dirigent in umetniški vodja No Borders Orchestra.

»Novinar iz Ljubljane mi je postavil zanimivo vprašanje: kako se družbeni angažma orkestra odraža v samem zvoku? Odgovor je bil zame preprost: tako dolgo so regijo zaznamovala negativna čustva, strah pred drugimi in sovraštvo. NBO nasprotuje tem silam – z radostjo. Vidna in slišna radost našega druženja je družbena odgovornost Orkestra brez meja. Odprtost orkeстра, ki je stanje uma, tako umetniškega kot človeškega, omogoča neposredno komunikacijo z občinstvom. Zven Orkestra brez meja je odprt in vesel. NBO je način življenja.«

Več o dirigentu lahko preberete v programske knjižici Festivala Maribor 2019, na naši spletni strani ali na:

www.premilpetrovic.com

Premil Petrović is the founder, chief conductor and artistic director of No Borders Orchestra.

»A journalist in Ljubljana asked me a very good question: how is the social commitment of NBO reflected in the sound itself? The answer for me was simple: for so long, our region has been dominated by negative emotions, by fear of the other and hate; NBO opposes these forces – with joy. The visible and audible joy of being together is the social commitment of NBO. The orchestra's openness, as a state of mind, both artistic and human, results in direct communication with the audience. NBO has an open and joyful sound. NBO is a way of living.«

More about the conductor can be found in the Festival Maribor 2019 programme booklet, as well as on our website and at:

www.premilpetrovic.com

NAPOVEDUJEMO IN VABIMO

8.

oktober 2019, ob 19.30

Dvorana Union, Maribor

KOMORNI ORKESTER IZ BASLA

Baptiste Lopez, violina in vodstvo

Piotr Anderszewski, klavir

2. koncert Orkestrskega cikla in za izven

13.

november 2019, ob 19.30

Minoritska cerkev, Maribor

PIHALNI KVINTET SLOWIND

Steven Loy, dirigent

Maria Pönicke, sopran

1. koncert Komornega cikla in za izven

Več na www.nd-mb.si.

Producen

S podporo

MESTNA OBČINA MARIBOR

V koprodukciji z

**OPERABALET
MARIBOR**
SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠCE
SLOVENE NATIONAL THEATRE
www.sng-mb.si

Uradni
prevoznik
festivala

Sopokrovitelji

ENERGETIKA
MARIBOR

PIVOVARNA
LAŠKO
1825

RADGONSKIE
GORICE

Cvetličarna Aralija

OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS

Federal Foreign Office

Medijski pokrovitelji

RTV
SLO

VEČER

RADIO CITY

Partnerji

zadrga

komorni
godalni
orquester
slovenske
filharmonije